

11. feladatsor

Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd válaszolj a kérdésekre, és oldd meg a feladatokat!

Maják földjén

Piramis – a legtöbbünknek erről az építményről az egyiptomi fáraók síremlékei jutnak az eszünkbe. De ilyen építmények állnak a közép-amerikai őserdőben, az egykori maja birodalom területén is. Hajdanában egész városok vették körül őket; a lépcsős piramisokat a települések főterére emelték. Magasabbak voltak valamennyi épületnél, tetejükön fedett templom kapott helyet. A maják szentnek tartották ezeket az épületeket, és úgy hitték, a magasból fohászaikat, imáikat jobban meghallják az istenek, és szívesebben fogadják áldozataikat is.

Kik lakták a pompás maja városokat?

A város központjában a királyi család természetesen fényűző kőpalotában élt. A maják az uralkodókat isteneknek tartották, akik már csak származásuk okán is dúskálhattak minden jóban. Óriási udvartartással rendelkeztek, szolgák serege leste minden kívánságukat, és gyönyörű tárgyakkal vették magukat körül.

A maják ügyes iparosok voltak: a fazekasok, aranyművesek keze munkáját ma is megcsodálhatod, a szobrok, maszkok, a díszes edények a rég letűnt birodalom alakjairól regélnek.

A földművesek kis fakalyibákban vagy vályogviskókban laktak, leginkább a város peremén. Az őserdőt kiirtották, a domboldalakra teraszokat vágtak, és öntözőcsatornákat mélyítettek. Elsősorban kukoricát termesztettek, de vetettek napraforgót, babot és maniókát is. Az egyik legnagyobb városban, Tikialban, akár ötvenötezen is élhettek – ennyi embert élelemmel ellátni óriási feladat!

A maják jó minőségű utakat építettek, de ezeken soha nem dőcögött szekér, megrakva kukoricával. Hogy miért nem? Egyrészt a majáknak nem voltak nagy termetű, erős igásállataik, másrészt nem ismerték a kereket. Így bármit is kellett szállítaniuk, nem számíthattak másra, mint a saját erejükre. A nehéz terheket a hátukon cipelték, az előkelők pedig gyaloghinton utaztak. Nem ismerték a vasat sem, késeiket obszidiánból (ez egy üvegre emlékeztető, fekete, vulkanikus kőzet) csiszolták. Bár ma már nehéz elképzelni, hogyan boldogulhattak fémek, igásállatok és kerék nélkül, a maják mintegy háromezer éves történetük során jelentős felfedezéseket tettek. Nagyon pontosan ismerték például a csillagok járását. Sokkal precízebben meg tudták határozni a napév hosszát, mint európai kortársaik. A húszas számrendszert használták, és tisztában voltak a nulla fogalmával, messze megelőzve ezzel saját korukat. Írásuk több száz jelből állt, és bonyolult rendszert alkotott, melyet még ma sem sikerült teljesen megfejteni.

(*National Geographic Kids*. 2009/10.)

1. Miért a piramisok tetejére építették templomaikat a maják?

2. Mit tudhatsz meg a maják írásrendszeréről?

- 3. Sorolj fel három maja találmányt vagy újítást!

- 4. Egészítsd ki a hiányos mondatokat a szöveg alapján!

Hajdanában egész _____ vették körül őket; a lépcsős piramisokat a települések _____ emelték. Magasabbak voltak valamennyi épületnél, tetejükön _____ kapott helyet.

- 5. Kösd össze a párokat!

vályogviskó	királyi család
kőpalota	földművesek

- 6. a) Magyarázd meg saját szavaiddal, hogy mit jelent a „fakalyiba” kifejezés!

b) Rajzold le, milyennek képzeled!

 7. Igazak vagy hamisak a következő állítások? Karikázd be a helyes választ!

- a) A királyi család fényűző vályogpalotában élt. IGAZ – HAMIS
- b) A maják már ismerték a kereket. IGAZ – HAMIS
- c) A maják tisztelték a királyi családot. IGAZ – HAMIS
- d) A piramisok a települések határában épültek. IGAZ – HAMIS

 8. Húzd alá a szövegben azt a mondatot, amely bizonyítja, hogy a maják tudták öntözni az ültetvényeiket!

 9. Egészítsd ki a mondatokat!

A maja nép nagyon fejlett volt, hiszen _____

A maják gondolkodása nagyon fejlett volt, de _____